

رشحات عرفان

انسان باید قوه‌تعمق و تفکر داشته باشد^(۱)

از بیانات شفاهی حضرت عبدالبهاء

«... خواندن کتب خوب است بر اطلاعات می‌افزاید. اهمّیت در این است که علوم و فنون از قلوب انسان نبعان کند. این همه علوم و فنون که پیدا شده از این است که از قلوب نبعان نموده است. قلوب باید مانند چشمه باشد. علمای عصر و فلاسفه زمان مانند حوض می‌مانند که یک کاسه از این جای یک کاسه از آن جا برداشته‌اند تا حوضشان را پر کنند ولی بعضی قلوب مثل چشمه است که هر چند آب بیرون می‌آید بیشتر و پاک‌تر می‌شود. نفوسی هستند که چون صحبت می‌نمایند می‌گویند که فلان کس در کتابش چنان گفته، فلان شخص چنین نوشته ولی از خودشان رأی ندارند. باید انسان بخواند و هم‌چنین در عمق اشیا بصیرت پیدا کند. چون این هر دو در یک وجود جمع گردد، خوب می‌شود.

در ظهور مظاهر مقدسه الهیه این قلوب از آثار ظاهره مطهر می‌گردد. هر نفسی به دیده بصیرت می‌خواهد در غوامض مسایل الهیه و مادّیه بصیرت پیدا نماید این است که خوب نبعان می‌نماید اما این‌که انسان افکارش را حصر در این کند که علما چنین گفته‌اند و چنان نوشته‌اند فایده ندارد. این‌ها را باید کنار بگذارد و تحقیق مسایل را به تجربه از اساس کند؛ تحزّی حقیقت نماید؛ آن وقت مسایل جدید ظاهر و آشکار می‌شود اما این‌که حصر در جمع اطلاعات شود باید از این اطلاعات نتیجه حاصل گردد. انسان باید قوه‌تعمق و تفکر داشته باشد اطلاعات به یک درجه معین انسان است ولی دراستنتاج خود انسان باید ید طولایی داشته باشد. مرئیات دیگران از برای انسان چه ثمر دارد؟ هم‌چنین مسموعات دیگران و معلومات دیگران چه نتیجه می‌بخشد؟ مظاهر مقدسه از برای این آمده‌اند که خلق را بصیرت دهند. اعظم فضایل بصیرت است زیرا خلق را از نادانی و جهل نجات می‌دهد. اگر خود انسان چشم و گوش نداشته باشد، چشم و گوش دیگری برای او فایده ندارد اما معلومات و مسموعات دیگران سبب توسعه فکر انسان می‌شود ولی بعد از آن باید در جمیع امور تحزّی کند حتّی در جمادات. در این مقام، مقام علمنی ربّی است زیرا در حقیقت خود انسان نبعان کرده است.»^(۲)

یادداشت‌ها:

- (۱). نقل از یادداشت‌های جناب بدیع بشرویی، حیفا، روز یکشنبه، نهم جولای ۱۹۱۶.
- (۲). جناب دکتر شاپور راسخ این بیان حضرت عبدالبهاء را به عنوان روش درست مطالعات علمی، برای درج در سفینه عرفان لطف نموده‌اند و توضیح داده‌اند: «به نظر می‌رسد که کلمه قلوب را حضرت عبدالبهاء در این جا به معنی اذهان مردم به کار برده‌اند و این اذهان است که باید بجوشد و نبعان داشته باشد و به نقل اقوال دیگران اکتفا نکند.»